

SKOGEN OG FREMTIDEN av tidligere skogsjef hos Løvenskiold-Fossum:

SKOGEN og FREMTIDEN

Det produktive arealet på Fossum er delt inn i bestander. En bestand består av tilnærmet samme alder på trærne og det har like vekstmuligheter (bonitet) innenfor sine grenser. Bestandsstørrelsene varierer, men gjennomsnittet ligger på 60 da. på de vel to hundretusen da som nå er disponibelt for skogproduksjon. Med andre ord er det 3300 produksjonsenheter eller bestander som innebærer at de må følges opp med inngrep i en eller annen form. En bestand blir derfor beskrevet med bonitet og hugstklasse. En ny-hugget bestand får klasse I, og det blir i denne klassen til det er tilfredsstillende forynget, enten ved planting eller ved naturlig foryngelse ved frø.. Da går bestanden over i hugstklasse II, og blir i denne klassen til det er så stort at det kan være aktuelt å tynne.. Den neste klasse er III; her er høyden på trærne fra ca åtte meter og oppover, går så senere over i hugstklasse IV, mens bestander som anses for å være hugstmodne sette i klasse V. Grunnen til at vi ikke deler bestandene inn i aldersklasser er boniteten.

Det tar lengre tid å komme i hugstklasse V på lav bonitet enn på høy. Omløpstiden det vil si fra trærne ble plantet til de er modne for slutthugst, er for eksempel 45 år der boniteten er høy, mens den kan være mer enn det dobbelte på lavere boniteter. Når man skal skjøtte en skog er det viktig å ha et godt bestandskart. Dernest må man følge opp med befaringer fra tid til annen. Bestandene kan være utsatt for tørke, insekt- og soppangrep, toppbrekk, vindfelling med mer. Det er videre vesentlig at man avvirker bestandene i hugstklasse V i riktig rekkefølge. Hogstmodne bestander, selv med samme bonitet og hugstklasse (V), kan være svært forskjellige. En bestand kan se friskt ut og kanskje ha en løpende tilvekst på 4% , mens en annen bare vokser med 1%. Rekkefølgen for valg av bestand som skal slutt-avvirkes er derfor viktig.

Slike feilvurderinger kommer ikke frem i årets regnskap, men på sikt vil det gi seg utslag i mindre tilvekst totalt, Andre tilfeller kan være valg av tynningstidspunkt. Hvis furuskog i hugstklasse III eller IV tynnes for sent på grunn av at barmassen er blitt for liten, vil det ta flere år før tilveksten tar seg opp igjen. Heller ikke i et slikt tilfelle får vi utslag på årets resultat, men virkningen av feilgrep viser seg ved mindre tilvekst. Jørgen von Ubisch sa en gang: " Hvis en forstmann anlegger en skogsbilvei feil i terrenget får han høre det, beviset ligger jo der, ved feil i hugstrekkefølgen, hører han ingen ting." Å forsikre seg om at nye plantefelt har en riktig utgangstetthet er vesentlig, har man ikke det vil veksten i bestanden bli lavere gjennom hele vekstperioden. Hver bestand, er som en liten fabrikk som har tømmer som sitt produkt. Enhver bedriftseier ønsker at alle produksjonsplasser produserer optimalt. Til dette kreves faktagrunnlag, i vårt tilfelle takster med bestandskarter og fagpersonell som har godt skjønn og tid til å besøke de ulike produksjonsstedene slik at de rette avgjørelsene blir tatt. Det er ikke bare årets resultat som teller. Godt skogbruk kjennetegnes at man på sikt kan øke tilveksten og dermed volumet som kan hugges.

Det riktige kvantum beregnes ved hjelp av avvirkningsprognoser. Disse gir svar på hvor stort kvantum som kan tas ut de nærmeste ti til tjue årene og uten at det er fare for at det vil senkes i fremtiden. Etter denne periode bør man foreta nye takster og nye prognoser. Har man drevet riktig valg av hugstrekkefølge og for øvrig god skogskjøtsel, vil man som regel kunne heve balansekvantumet.

Trær på rot er samtidig et produkt og en produksjonsfaktor. Dette er unikt. Er det lave priser på tømmer et år, kan man senke avvirkningen, de hogstmodne bestandene (lageret) kan stå og øke sin verdi, dette i motsetning til annen industri. I en industribedrift binder kapital og blir det gammelt kan det endog synke i verdi. Det er avgjørende at eier og ansatte kjenner de grunnleggende forutsetninger for å oppnå gode resultater. Men husk: GODT SKAL MAN DYRKE MEN IKKE FOR GODT FOR DET KAN BRINGE TAP.

THT, 04.01.13

(fra bildearkivet til Union AS)

Tradisjonell skogsdrift og kunnskap om skog foreldes ikke, men vi er inne i en rivende utvikling i å skape fremtidsrettede og bærekraftige nye produkter fra skogen som råstoff. Utfordringen er fantasi, forskning og kunnskap samt evne og mot til å satse på nye muligheter landets skoger byr på. TAU